

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕЄСТРІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Володимир Борисович СЕЛЕВКО,

канд. філос. наук, доцент кафедри права
гуманітарно-правового факультету Національного
аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського
"Харківський авіаційний інститут"
<https://orcid.org/0000-0002-9543-4981>
v.selevko@khai.edu

Розглянуто нормативно-правове забезпечення функціонування державних електронних реєстрів України в умовах військового стану. Проаналізовані рішення відповідали меті убезпечити від незаконного та несанкціонованого впливу на зміну прав державних інтересів, фізичних, юридичних осіб через загрозу їх життю та здоров'ю як їх самих так і користувачів реєстрів з боку агресорів.

Ключові слова: *військовий стан, електронні реєстри, обмеження, заборона.*

The normative and legal support of the functioning of the state electronic registers of Ukraine in the conditions of martial law is considered. The analyzed decisions were aimed at protecting against illegal and unauthorized influence on the change of rights of state interests, individuals, legal entities due to threats to their lives and health, both themselves and users of registers by aggressors

Keywords: *martial law, electronic registers, restrictions, prohibition.*

В умовах інформатизації українського суспільства та інформатизації державних послуг для зручності їх надання були створені електронні реєстри – автоматизована система обліку інформації про осіб, майно, документи, яка створюється та ведеться державою з метою реалізації своїх функцій. Насамперед метою їх створення було захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. Державний реєстр ведеться уповноваженим органом держави з метою накопичення, обробки інформації та надання певним відомостям офіційного визнання. Так, наприклад, відповідно до Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень це – офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Відомості, що містяться у Державному реєстрі прав, повинні відповідати відомостям, що містяться в документах, на підставі яких проведені реєстраційні дії. У разі їх невідповідності пріоритет мають відомості, що містяться в документах, на підставі яких проведені реєстраційні дії [1].

У зв'язку з введенням воєнного стану урядом України внесені ряд коректив у діяльність щодо надання адміністративних послуг, так відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 209 “Про деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану”

відповідно до якого Державне підприємство “Національні інформаційні системи” тимчасово призупинило роботу Єдиних та Державних реєстрів Міністерства юстиції України, створення та забезпечення функціонування яких належить до компетенції Міністерства юстиції України [2]. А саме, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів; Реєстр спеціальних бланків документів інформаційної системи Міністерства юстиції України; Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів; Єдиний реєстр нотаріусів України, Спадковий реєстр; Єдиний реєстр довіреностей; Державний реєстр обтяжень рухомого майна; Єдиний реєстр громадських формувань; Реєстр атестованих судових експертів; Реєстр методик проведення судових експертиз; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення; Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань; Реєстр громадських об'єднань; Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності; Єдиний реєстр громадських формувань; Державний реєстр актів цивільного стану громадян; Державний реєстр речових прав на нерухоме майно.

Також для запобігання загрози життю та здоров'ю суддів та учасників судового процесу у період воєнного стану, доступ до Єдиного державного реєстру судових рішень та сервісу “Стан розгляду справ” тимчасово призупинено.

Наступна Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 № 480 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності нотаріусів та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану” частково розблокувала роботу державних реєстрів, зокрема Державний реєстр речових прав на нерухоме майно. Доступ до реєстрів та можливість внесення до них змін залишається лише у державних реєстраторів, посадових особах Мін'юсту та нотаріусів (державних та приватних), але деякі операції зможуть здійснювати лише нотаріуси, які включені до спеціального переліку нотаріусів, якими в умовах воєнного стану вчиняються нотаріальні дії щодо цінного майна. Передбачені територіальні обмеження: робота реєстрів розблокована лише в тих регіонах, де не ведуться бойові дії [3].

Відповідно до п.п.18 Ст.1 та п.4. Ст. 9 Закону України “Про критичну інфраструктуру” передбачено, що електронні реєстри є об'єктами критичної інфраструктури що містять перелік найбільш важливої для життєдіяльності суспільства та держави інформації [4]. Тому у відповідних рішеннях Кабінету міністрів України щодо обмежень функціонування державних електронних реєстрів була закладена мета убезпечити від незаконного та несанкціонованого впливу на зміну прав державних інтересів, фізичних та юридичних осіб через загрозу їх життю та здоров'ю з боку агресорів так і до уповноважених осіб реєстраторів. А також через використання несприятливих обставин для фізичних та юридичних осіб зі сторони уповноважених осіб реєстраторів.

Список використаних джерел:

1. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>
2. Про деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 209 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-2022-%D0%BF#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 № 480 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності нотаріусів та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану” URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-vnesennya-zmin-do-deyakh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayini-480-190422>
4. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>